

Få succes i haven eller på altanen

På kurser med hortonom Bente Mortensen, får du både faglig viden og praktiske tips til dyrkning af dine planter.

Foredrag – eksempler på temaer - 2018-2019

1. Den spiselige altan
2. Små uderum – indret med planter
3. Succes i drivhuset
4. Frugt- og bærhaven
5. Skønne blomsterbede – hele året
6. Undgå plantespild - lav dine egne planter
7. Sygdomme og skadedyr
8. Få en flot græsplæne
9. Kend din jord - før du etablerer eller renoverer din have

Alle foredrag, kurser og workshops afholdes af hortonom og fagkonsulent Bente Mortensen, der underviser gartnere, skriver faglige artikler i Haven, Trädgården og Grønt Miljø, har mange års praktisk erfaring fra dyrkning af planter og er medforfatter til Politikens bog om Drivhuset.

Foredrag varer typisk fra 1 ½ til 3 timer. Oplæg med billeder, planter og fortællinger om det pågældende emne. Der er god mulighed for dialog og spørgsmål undervejs. De enkelte temaer er nærmere beskrevet på de følgende sider.

Kurser varer typisk ca. 2 timer. Kan eksempelvis bestå af et oplæg på knap 1 time, dernæst kort pause og efterfølgende et par praktiske øvelser, så der er noget for deltagerne at tage med hjem. Det giver samtidig god mulighed for at stille spørgsmål.

Derudover kan arrangeres planteworkshops og events med de beskrevne eller andre relevante temaer.

Kontakt mig på telefon eller mail, hvis du ønsker pris på en af de ovenstående aktiviteter eller har forespørgsler på andre temaer, som du ønsker at høre mere om.

1. Den spiselige altan

Vidste du, at man kan dyrke både jordbær, hindbær, vindruer, salat, ærter og krydderurter på altanen. Nogle planter kræver mere plads og pleje end andre, nogle tåler skygge og læ og andre sol og vind. De spiselige blomster pynter og med de klatrende kan du høste bær i højden.

Der skal ikke meget til før altanen får et helt nyt liv, men, hvilke planter kan gro i altankassen og hvilke kræver større krukker? Hvad kræver det at dyrke grøntsager, krydderurter og bær på altanen? Hvor ofte skal man vande, hvilken jord skal der vælges og hvad med gødning? Alle disse spørgsmål får du svar på og samtidig inspiration til, hvordan du kan indrette dig med spiselige planter på din altan.

2. Små uderum – indret med planter

Tidens trend er at indrette altaner og små uderum med planter, der gror i krukker og klatrer op ad mure så man får en helt lille oase. Planter er med til at give rummet frodighed og den helt rigtige stemning. Her kan du dyrke alt lige fra spiselige blomster og til planter, der er grønne hele året, klatrer eller blomstrer det meste af sæsonen.

Her får du tips og inspiration til, hvilke planter der er bedst egnede til dit lille uderum fx altan eller gårdhave. Uanset om den ligger i fuld sol eller skygge, er vindblæst eller ligger i læ, er der planter, som trives netop her også hvis rummet skal være en grøn oase hele året rundt. Du bliver også klogere på, hvordan skal de plejes herunder valg af vækstjord, vanding og gødning for at få et godt resultat.

3. Succes i drivhuset

Med et drivhus bliver det muligt at forlænge sæsonen. Her kan du opleve den store glæde og helt særlige smag, når krydderurter og grøntsager høstes, blomster plukkes og krukker med middelhavsplanter giver strejf af mere varme og sydlige himmelstrøg.

Her uddeles faglige input, der gerne skulle sikre dig en succes i drivhuset. Undervejs vil der blive givet tips og idéer til indretning og brug af drivhuset samt indsigt i hvilke fantastiske muligheder du har for at dyrke forskellige grøntsager, frugter, blomster og krydderurter i drivhuset. Skal du dyrke i krukker eller jord og hvordan skal de plejes for at få det bedste resultat? Det er nogle af de spørgsmål, som du også får svar på.

4. Frugt- og bærhaven

Det er muligt at dyrke frugt og bær og høste frugt allerede samme år som du har plantet. I dag sørger de gode planteskoler for at beskære æble- og frugttræer i facon, så de både giver flere og bedre frugter og samtidig ikke fylder så meget i haven. Så uanset om du har en stor eller lille have er der mulighed for at anlægge en lille frugtland med fx æbler, pærer, kirsebær, blommer og nektariner.

Dertil kommer de mange dejlige jordbær, hindbær, blåbær, solbær, ribs, brombær, stikkelsbær og minikiwi m.m., som er lette at dyrke og lette at passe, forskønner tilværelsen og forlænger sæsonen. Hør hvordan det er muligt at anlægge og pleje en frugt- og bærhave, hvor der kan høstes frugt og bær lige fra juni til oktober.

5. Skønne blomsterbede – året rundt

Vidste du, at et skønt blomsterbed med flerårige stauder og blomsterløg kræver langt mindre pasning end en græsplæne allerede et par år efter, at det er etableret? Har du også lyst til at opleve blomster lige fra det tidlige forår, hele sommeren igennem og lige indtil frosten kommer? Men hvilke planter skal man vælge i forhold til jordtype, lysforhold og størrelse og blomstringstidspunkt?

Her får du inspiration og konkret viden om, hvordan du etablerer et pragtfuldt blomsterbed med robuste og hårdføre planter, der giver skønne oplevelser året rundt. Der vil blive vist eksempler på forskellige stilarter lige fra det vilde bed til det mere romantiske. Du får forskellige opskrifter på staudebete med beskrivelse af plantesorter med angivelse af højde, blomstringstider og farver.

6. Undgå plantespild – lav dine egne planter

Her vises en række eksempler på planter, som du selv kan opformere og hvordan du kan beskære og lave stiklinger, høste og gemme frø og dele dine planter. Planter med overjordiske udløbere som fx jordbær er lette at opformere og deling af stauder er også forholdsvis let, hvis jorden er til det. Men hvilke planter kan du tage frø fra og hvornår er det bedste tidspunkt på året? Kommer planterne til at ligne moderplanten eller har de andre farver og former?

Nogle planter har rodknolde og her vises eksempler på, hvordan du kan dyrke nogle af de mere eksotiske som ingefær og gurkemeje som potteplanter. Samtidig afprøver vi, hvordan du kan bruge gamle aviser til frøpotter og genanvende engangsemballage til frøbakker. Hør lidt om jord og vanding, så dine planter får en rigtig god start.

7. Sygdomme og skadedyr

De kommer igen år efter år, men hvad kan du gøre for at forebygge angreb af de værste skadegørere, som i værste fald kan ødelægge hele høsten af fx agurker eller kål? Det er lettere at forebygge end at bekæmpe og jo bedre du kender dine "fjender" desto større chance er der for, at du kan undgå eller i det mindste begrænse skadens omfang.

Her sætter vi fokus på skadedyrenes og sygdommenes livscyklus og ser nærmere på, hvordan det er muligt at undgå at angreb sprede sig enten ved beskæring, brug af net og overbrusning eller ved at sætte tidligt ind med bekæmpelsen enten biologisk ved brug af nyttedyr, manuelt eller evt. kemiske tiltag.

8. Få en flot græsplæne

Skal du anlægge eller renovere din græsplæne, er der en række forhold, som er godt at kende til før du går i gang. Skal plænen anvendes til at nyde fra en havestol og slappe af i, til at se på eller skal der spilles fodbold og andre aktiviteter, som kræver en mere slidstærk plæne? Skal der primært være grønt græs eller ønskes en mere blomsterrig plæne?

Hvordan skal jorden bearbejdes og forberedes ved anlæg og før såning eller lægning af rullegræs? Hvordan kan den eksisterende plæne forbedres med topdressing og eftersåning? Hvilke græsblandinger er fordelagtige at vælge? Hvilket tidspunkt af året er det mest optimalt at etablere eller forbedre plænen? Alle disse spørgsmål får du svar på, så du bliver mere klar til at optimere din plæneindsats.

9. Kend din jord – før du etablerer eller renoverer din have

Skal du etablere en ny have ved dit nybyggede hus, hvor byggefirmaet har kørt med tunge maskiner eller jorden er blevet flyttet rundt, er der stor risiko for, at jorden er blevet tung og kompakt. I etablerede haver kan dårlig plantevækst have mange årsager, der ofte skyldes dårlige jordforhold. I begge tilfælde er der brug for et bedre kendskab til jordens tilstand og egnethed til plantevækst før plantning af træer og buske eller anlæg af blomsterbede og græsplæne.

Her får du kendskab til, hvilke metoder og analyser du kan anvende til at blive klogere på om der er lagdeling, dårlig struktur, kompakte forhold eller måske mangel på næring i din jord. Efterfølgende får du at vide, hvad du kan gøre i de forskellige tilfælde for forbedre jorden inden anlæg eller renovering af haven, så planterne får en langt større chance for at vokse og trives og sikre dig en mere langtidsholdbar have.